

Lokale OntwikkelingsStrategie

2023-2027

People Planet Profit
Plezant & Pajot

Medegefinancierd door
de Europese Unie

LEADER?

LEADER is een Europees instrument dat met financiële ondersteuning acties mogelijk maakt die plaatselijke mensen en organisaties van landelijke gebieden als belangrijk ervaren voor de duurzame ontwikkeling van hun regio. LEADER laat dus toe dat lokale gemeenschappen zelf bepalen hoe zij hun **GEBIED** willen zien ontwikkelen voor de volgende generaties.

Van onderuit (Bottom-up)

Samenwerking (COALITIE)

Vernieuwing (Innovatie)

Veelzijdige projecten (Geïntegreerd)

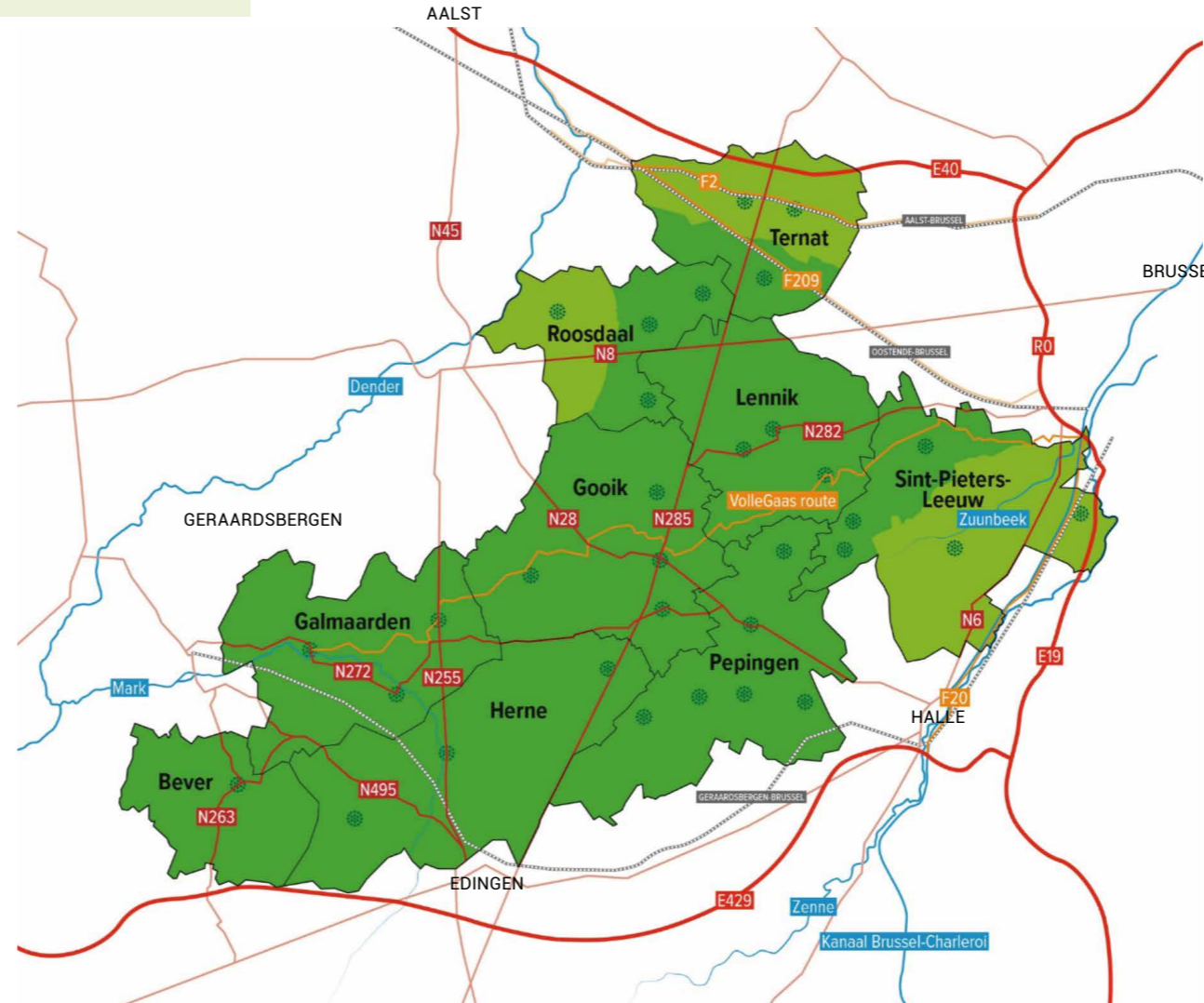

Al sinds 2003 is het Pajottenland gedurende 3 opeenvolgende perioden erkend als LEADER-gebied, maar een dergelijke erkenning krijg je niet zomaar. Naast een aantal specifieke kenmerken van landelijkheid, moet een kandidaat-regio ook kunnen aantonen dat er een heldere visie is op waar men samen naartoe wil, en welke strategie men daartoe wil uitrollen. Dit moet om de zeven jaar opnieuw. Wanneer de voorgestelde Lokale Ontwikkelings**STRATEGIE** op goedkeuring kan rekenen, krijgt de streek een mooie som geld om concrete projecten te realiseren die helpen om de droom uit de visie om te zetten in werkelijkheid.

Dit boekje is een samenvatting van de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) die we in het voorjaar van 2023 met de Lokale Actiegroep (LAG) van Pajottenland+ maakten en ter goedkeuring indienden. Hij doorstond op uitstekende wijze de toets van de expertenjury's en zorgt er nu voor dat we de komende jaren (tot en met 2027) ongeveer € 1,5 miljoen mogen besteden aan projecten die het Pajottenland nóg mooier en duurzamer maken.

LEADER-gebied

- 9 gemeenten, bijna 104.000 inwoners op net geen 300 km²
- met 24% ruimtebeslag zeker nog een landelijke regio!
- het vruchtbare open ruimte gebied tussen Zenne en Dender, op een boogscheut van Brussel

Een lokale ontwikkelingsstrategie...een plan, een ambitie, een engagement! Gedragen door 9 gemeenten, door de provincie, door 18 regionale organisaties, en zeker weten: ook door vele 'gewone' Pajotten...

...die allemaal trots zijn op hun regio, die samen zorg willen dragen voor de unieke samenhang van rijke landbouwlandschappen, natuur en authentieke dorpen met een ziel. ...die handen en hoofden willen zijn voor een duurzame ontwikkeling van 'hun' streek.

We gaan de komende jaren graag verder aan de slag op de manier die ons typeert: bruisend, constructief, optimistisch, creatief...

...op zijn LEADERS

...op zijn Pajots!

In naam van de lokale actiegroep

Frank Nevens, voorzitter

Samen hechten de leden van de lokale actiegroep van **Pajottenland+** veel belang aan de onderstaande waarden. We verwelkomen ze dan ook graag in de projectvoorstellen die we de komende tijd mogen ontvangen en tot uitvoering brengen.

Wanneer duidelijk wordt waar we naartoe willen ...
... kunnen we de wegen uitstippelen ...
... en concreet aan de slag gaan!

Innovatie en duurzame lokale landbouwproductie en afzet, en valorisatie van biomassa-resten

Biodiversiteit en landschapskwaliteit

Leefbare en levendige dorpen

Veerkracht Plezant Inspireren Rust / Stilte
Tevreden Nabijheid Impact
Toekomstgericht Durf Actie(f) gericht
Beleving **Duurzaam** Verbondenheid
Identiteit Samenwerken
Gebiedsgericht Dynamisch Leefbaar Inclusief
Gezondheid Betrokken Authentiek Kennis
Democratie / Gedragen

Landbouw blijft de sterkhouder...

De landbouwsector moet de dominante vormgever van het Pajotse landschap blijven. De productie van gezond voedsel is en zal de voornaamste doelstelling van de land- en tuinbouw in de regio blijven. Het is goed dat ook nieuwe bedrijfsvormen ontstaan die zich profileren door een sterke nabijheid van de plaatsen van voedselproductie en -consumptie. De keuzes die daarbij gemaakt worden zijn geïnspireerd door een lokale voedselstrategie, die zorgt voor een maximale afstemming van voedselproductie op de vraag van de lokale en nabije – zeker ook de stedelijke- markten van eters.

Parallel met voedselproductie, kent de landbouwsector ook leefbare bedrijfsmodellen die materialen en/of brandstof produceren op basis van biomassa die

ruimschoots voorradig is in een landelijke regio als het Pajottenland.

Landbouwactiviteiten kunnen bij ons zeer effectief en efficiënt werken omwille van de bijzondere geschiktheid van de aanwezige vruchtbare leembodems. Dat zeer waardevolle basis-productiemiddel en bedrijfskapitaal wordt dan ook met zeer veel zorg behandeld.

De Pajotse land- en tuinbouwers handelen steeds volgens principes van duurzame ontwikkeling. Zo wordt getracht om kringlopen van nutriënten en water maximaal te sluiten, op het eigen bedrijf (en zijn percelen) en/of door samenwerking tussen verschillende bedrijven.

- Boeren op goede grond**
 - ⌄ We werken aan technieken en praktijken die het organische stofgehalte van de Pajotse bodems (nog) verbeteren; onze regio wordt een koolstofschuur.
 - ⌄ Erosie wordt bestreden en vermeden op een zodanige manier dat ook het landschap er voordeel uithaalt.
- Vakmanschap is meesterschap**
 - ⌄ We laten zien hoe Pajotse boeren vandaag al de principes van kringlooeconomie, agro-ecologie, herstellende landbouw en biogebaseerde economie toepassen in hun bedrijfsvoering.
 - ⌄ We zorgen dat landbouwkennis en -ervaring binnen een hecht netwerk gedeeld wordt, en versterkt door externe experts en ervaringsdeskundigen.
 - ⌄ We geven het Pajotse boerenverstand en vakmanschap een centrale plaats in de bekendmaking en vermarkting van de lokale land- en tuinbouwproducten.
- Voedselproductie voorop! (en nabij als dat kan...)**
 - ⌄ We bouwen verder aan kennis en praktijk op vlak van actieve voedselnetwerken, zeker ook in relatie tot de ons omringende stedelijkheid.
 - ⌄ We faciliteren ondernemers en initiatieven die bijdragen aan de verdere professionele ontwikkeling van een Pajotse voedselketen.
- Een vlag die nog andere ladingen dekt**
 - ⌄ We dragen bij aan de verdere uitwerking van de mogelijkheden omtrent hernieuwbare energieproductie op landbouwbedrijven.
 - ⌄ We gaan de mogelijkheden na van productie van gewassen als grondstof voor materialen.
 - ⌄ We maken een herkenbaar geheel van typisch Pajotse 'landbouwverbreding'.

Het Pajottenlandschap natuurlijk

Het Pajottenland (nog steeds) een schoolvoorbeeld van een regio die er in slaagde om zijn typische landschap gaaf te houden en te versterken waar nodig. Dit ondanks druk vanuit meerdere hoeken. De kenmerkende opeenvolging van enerzijds beekvalleien met relatief kleine kamers en anderzijds hoger gelegen open kouters; de typische kleinschaligheid van landschapselementen als knotwilgen, kapellen, bosfragmenten en solitaire bomen; de verspreide en herkenbare dorpskern in de open ruimte... ze maken het Pajotse landschap en zijn geschiedenis leesbaar en attractief voor bewoner en passant. In een dergelijke landschappelijke legger heeft ook de biodiversiteit zich weten te herstellen. Dat is een belangrijke doelstelling op zich, maar die biodiversiteit

levert ook een aantal diensten aan mens en economie; zeker ook aan de landbouwsector.

Houtkanten, bomenrijen, poelen, kleine bosjes, perceelsranden, bermen, tuinen van verspreide bewoning ... zijn in het landbouwlandschap de talrijke stapstenen en corridors in een ruime matrix waarop een typische 'boerennatuur' zich succesvol weet te ontwikkelen. Tegelijk geldt dat ook in de bebouwde ruimte grote inspanningen worden gedaan om biodiversiteit te versterken, en om groen en blauw vanuit het open ruimte landschap tot in de dorpen te laten doordringen. Daar situeert zich een betekenisvolle 'dorpsnatuur'.

Kleine elementen in een groots landschap

- ⌚ We behagen de streek: hagen en houtkanten in het landschap.
- ⌚ We maken plaats voor bomen.
- ⌚ We ondersteunen agrobeheerders die zorgen voor onderhoud (en valorisatie) van landschapselementen.

Een watervertragend landschap

- ⌚ We verhogen de mogelijkheden van captatie en infiltratie van hemelwater.
- ⌚ We promoten mogelijkheden voor eigen waterzuivering.
- ⌚ We vergroten de algemene aandacht voor water in de regio.

Ook het land van geelgors en korenbloem

- ⌚ We stimuleren 'boerennatuur', waarbij boeren biodiversiteit produceren als een teelt.
- ⌚ We laten ook de bebouwde omgeving zijn stapsteentjes bijdragen.
- ⌚ We versterken bestaande waardevolle bos- en natuurfragmenten.

Pajottenland, zo is er maar één

- ⌚ We brengen het typische landschap prominenter in beeld en onder de aandacht.
- ⌚ We maken een speerpunt van de actieve beleving van en in het landschap.
- ⌚ We zetten het typische Pajottenlandschap in als troef voor (toeristische) aantrekking.

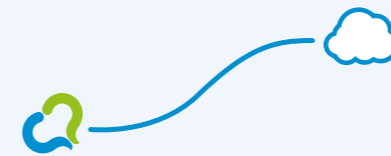

En het dorp zal duren

De Pajotse dorpen, plekken waar er graag en gelukkig geleefd wordt. De omgevende open ruimte en zijn typische landbouwlandschap spelen daar een belangrijke rol in, omdat ze langsheen groene vingers en linten tot in het hart van het dorp dringt. Ook het eigenlijke 'stenen' woongebeuren in de kernen van het bebouwde dorpsweefsel heeft sterk aan kwaliteit gewonnen. Hoewel er door de fameuze kernverdichting nu wel meer mensen wonen op een kleinere oppervlakte, ontstond niet de indruk van een al te grote concentratie. De groenblauwe verrijking van de publieke en private ruimte zorgt voor een leefklimaat met licht en lucht; het nodigt uit tot buiten komen, tot ontmoeting en levendigheid. De straat is weer meer een plek geworden

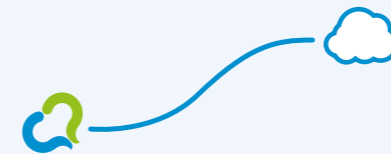
van en voor mensen, en al een tijdje niet meer enkel van en voor auto's. In de dorpen is er nog erfgoed dat een zichtbare en beleefbare herinnering is aan een lange geschiedenis met zijn vele verhalen. De architectuur en de typische Vlaamse baksteen heeft zich gelukkig ook weer een dorps karakter weten aan te meten, met profielen en beukmaten die aangepast zijn aan de inherente kleinschaligheid en sfeer van het dorp.

Bestaande ontmoetingsplekken hebben een herleving gekend, nieuwe zijn ontstaan; bouwend op de herontdekte gevestigde waarden van historische cafés of winkeltjes, maar met tegelijk ook radicaal innovatieve insteken.

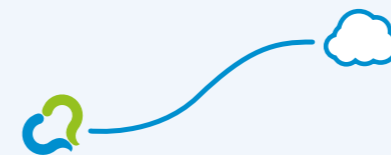
Het dorp verlandt

- ⌄ We maken werk van groenblauwe aders die doordringen tot in het hart van de bebouwde ruimte.
- ⌄ We gaan creatief om met groen in, op en rond gebouwen.
- ⌄ We laten ook kleine tuinen significant bijdragen aan de biodiversiteit (zeker als ze met veel zijn).

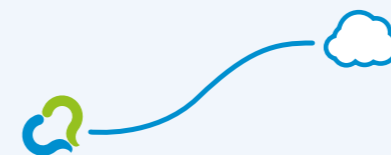
Het dorp verdicht en versterkt

- ⌄ We faciliteren de opbouw van kennis over dorps architectuur; en we passen ze toe.
- ⌄ We vinden creatieve oplossingen voor multifunctioneel gebruik van gebouwen.

Het dorp ontmoet

- ⌄ We maken het dorp (weer) tot een plek van openheid en verbinding.
- ⌄ We richten publieke ruimtes in die (opnieuw) zorgen voor activiteit van mensen.
- ⌄ We creëren multifunctionele plekken voor divers verenigingsleven.

Het dorp verduurzaamt

- ⌄ We maken kernen/wijken/straten tot hubs voor hernieuwbare energie en/of energiebesparing.
- ⌄ We vangen het regenwater op dat valt in de dorpen op en/of we vertragen de afvoer ervan.
- ⌄ We creëren mogelijkheden om lokaal geproduceerd voedsel aan te schaffen in het dorp.

Streekidentiteit als kapstok

Naast investeringen in plaats en ruimte, blijft het investeren in 'de mens' even belangrijk. We hebben SAMEN, bottom-up, gebouwd aan een gedragen ontwikkelingsstrategie en willen met onze projecten de samenhang in de regio versterken de komende jaren.

Deze gemeenschapsvorming ontplooit zich door inzet op wijkwerking of het WIJ-werken met mensen; door bevordering van E-inclusie; door ondersteuning van lokale festivals, markten die inzetten op het korte keten; door het koesteren van sterke troeven die het

Pajottenland heeft; door uitwerking van wervende communicatieve projecten; door vrijwaring van onderwijs en educatie als motor om kennis en identiteit over te brengen; door...

Potentieel van immaterieel erfgoed

Er is heel wat potentieel aanwezig in onze leefbare dorpen. Dat moeten we omarmen en versterken, door ondersteuning te bieden aan jaarmarkten, buurderijen, boerenmarkten,... en aan ommegangen, processies, ... en aan de bakker op de hoek die authentieke gebakjes in ere houdt, en aan...

Investeren in infrastructuur met een sociaal verhaal

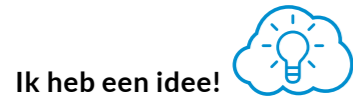
Pajottenland+ laat vanaf 2023 investeringsprojecten toe. Hiermee kan men gemeenschapsinfrastructuur bouwen en/of renoveren ten bate van een algemeen sociaal belang. Ook diensten dicht bij de burger brengen is een belangrijke doelstelling...

- we maken gebruik van de infrastructuur die aanwezig is en zorgen voor sociale inclusie en gemeenschappelijke (polyvalente) ruimtes; laagdrempelig en met focus op kwetsbaren in onze maatschappij;
- via antennes -vast en/of mobiel- brengen we diensten dicht bij de burger, om zo mogelijke drempels van maatschappelijke integratie te verlagen.

Ben je jonger dan 18?

Te vaak beslissen we onder grote mensen over welke projecten wel en welke initiatieven niet. Met de toekomstvisie die we met Pajottenland+ willen hanteren in de komende Leader-periode werken we echter aan een mooiere regio voor morgen en overmorgen; en dus aan een Pajottenland voor de komende generaties. Geen wonder dat we ook expliciet aandacht willen schenken aan een sterke betrokkenheid van de jongeren uit onze regio.

Ik heb een idee!

Dan horen wij dat graag! Want uit een goed idee kan een mooi en concreet project groeien. Net zoals lambiekbieren laat je zo'n idee best wel even rijpen; door er over te praten met anderen, door je te laten inspireren door vergelijkbare realisaties...

... maar aarzel alvast niet om jouw idee te toetsen bij de coördinator van Pajottenland+

Robrecht Geeroms, coördinator

📍 Molenstraat 26, 1760 Roosdaal

☎ 054 500 245

✉ robrecht@pajottenland.be

Hij kan je op weg helpen om van je idee een goed projectvoorstel te maken dat je vervolgens eventueel kan indienen voor financiering bij Pajottenland+

In de komende jaren lanceren we een aantal oproepromdes waarbij we projectvoorstellen inwachten, en een selectie maken op basis van de invulling van de doelstellingen uit deze Lokale Ontwikkelingsstrategie. Alle info over deze oproepen zal verschijnen op

🌐 www.pajottenland.be

... en uiteraard verneem je het via de lokale pers, sociale media en andere communicatiemedi.

Hier

Het koekoekt, het boterbloemt
en het voorjaart zich grasgroen
omdat leven hier naar buiten kijkt
ademt de dag nog het seizoen

het wintert, het zomert,
en het herfst zich walnootbruin
omdat nabijheid hier gading vindt
voelt het nog goed onder een kruin

het grast, het akkert, het weidt
en het korent zich goudgeel
omdat boeren hier voren trekken
geeft de Aarde nog gulzig veel

het kabbelt, het spiegelt
en het stroomt zich bekenblauw
omdat water hier rust betekent
houdt men nog van regen en dauw

het valleit, het koutert,
en het heuvelt zich vrouwbont
omdat hoog en laag hier maten zijn
geeft de glooiing nog vorm aan grond

het kasseit, het dorpt, het hoft
en het baksteent zich muurrood
omdat wonen hier een have is
koestert men thuis nog als kleinood

het verzint, het lettert
en het schrijft zich zwart op wit
omdat woorden hier nog zin mogen zijn
daarom vertel en dicht ik dit

© Frank Nevens, 2020

